

Tallinn

Dokumendi kuupäev on ajatempli kuupäev viimasest kinnitatud kvalifitseeritud elektroonilisest allkirjast

Ref: 1.13/EE-2024-29

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet
Endla 10a
Tallinn 10142
Eesti
info@ttja.ee

cc: info@rbe.ee

Taotlus Rail Baltica raudteetrassi lõigul „Kabli - Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi piir“ keskkonnamõju hindamise algatamiseks.

Austatud proua peadirektor

Rail Baltica on raudteetranspordi projekt, mille eesmärk on rajada 1435 mm rööpmelaiusega raudtee koos seonduva taristuga, et integreerida Balti riigid, sealhulgas Eesti, Euroopa raudteevõrguga.

Varasemalt on RB Rail AS Eesti filiaal arendajana (edaspidi RBR) 07.02.2019 taotlenud ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi TTJA) 29.03.2019 otsustajana oma otsusega nr 16-6/19-0535-002 algatanud Rail Baltica raudtee ehitusprojekti keskkonnamõju hindamised (KMH) kaheksal lõigul keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 26 lg 3 alusel (§ 26 kehtetu - RT I, 21.12.2019, 1 - jõust. 01.01.2020). RBR on arendajana taotlenud KMH-de algatamised, kuna vaatamata põhjalikult teostatud maakonnaplaneeringute KSH-le näeb projekti arendaja ette, et teatud juhtudel võib olla otstarbekas täiendav keskkonnamõjude hindamine, et minimeerida raudtee rajamise mõju keskkonnale. Vastav hindamine võib vajalikuks osutuda näiteks juhtudel, kus olemasoleva ehitusprojekti lahendus järgmises projekteerimisetapis muutub või kus on tekkinud uuemad

või täpsemad teadmised trassi või selle mõjualasse jääva keskkonna kohta, samuti trassi ala raadamise keskkonnamõjude puhul.

Üheks KMH lõiguks, millele KMH algatati, oli Pärnu - Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi piir (vt lisa 1, RBR 07.02.2019 taotluses KMH lõikude kaart, lillas toonis lõik). Nimetatud lõigul on varasemalt Rail Baltica raudteetrassi koridori asukoha määramiseks koostatud Pärnu maakonnaplaneering „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“, mille riigihalduse minister kehtestas 13.02.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/40. Rail Baltica projekti keskkonnamõjusid käsitleti tervikuna Rail Baltic maakonnaplaneeringute keskkonnamõju strateegiline hindamise aruandes (KSH), mis on Keskkonnaministeeriumi poolt heaks kiidetud 09.08.2017 kirjaga nr 7-12/17/2834-7. Pärnu maakonnaplaneering ja KSH materjalid on kättesaadavad järgmise lingi kaudu - <https://maakonnaplaneering.ee/maakonna-planeeringud/parnumaa/parnu-mp-rail-baltic/>.

Riigikohtu 19.05.2020 otsusega kohtuasjas nr 3-18-529 on riigihalduse ministri 13.02.2018. a käskkiri nr 1.1-4/40 „Pärnu maakonnaplaneeringu „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“ kehtestamine“ tühistatud trassilõikude 3A, 4A ja 4H osas (vt lisa 2, sinine joon). Ülejäänud osas jäi Pärnu maakonnaplaneering kehtima. Tühistatud trassilõikudes otsustas riigihalduse minister uuendada vana planeerimismenetlust vastavalt Pärnu maakonnaplaneeringu algatamise ajal kehtinud normidele. Käesoleval hetkel (mai 2024) on Pärnu maakonnaplaneeringu uuendamine trassilõikudes 3A, 4A ja 4H veel käimas ning tänases teadmises hakkab uuendatud trassilõik nimetatud lõikudes paiknema vähemalt osaliselt uues trassikoridoris võrreldes varasema Pärnu maakonnaplaneeringuga. Arendaja hinnangul on nendes lõikudes Pärnu maakonnaplaneeringu taaskehtestamine võimalik hinnanguliselt 2024. a lõpus. Enne Pärnu maakonnaplaneeringu kehtestamist ei ole võimalik jätkata KMH läbiviimisega trassilõikudes 3A, 4A ja 4H, küll aga on see võimalik Rail Baltica trassiosal, kus Pärnu maakonnaplaneering kehtib (vt lisa 2, roheline joon).

Pärnu maakonnaplaneeringu uuendamise tõttu ei saanud arendaja esitada KeHJS § 18 lõige 7 kohaselt 18 kuu jooksul keskkonnamõju hindamise algatamisest arvates otsustajale keskkonnamõju hindamise programmi nõuetele vastavuse kontrollimiseks KMH lõigus „Pärnu - Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi piir“. See tähendab arendaja hinnangul seda, et TTJA KMH algatamise otsus nimetatud lõigul enam ei kehti ning on vaja taotleda KMH läbiviimiseks uut KMH algatamist.

Arvestades ülaltoodut, teeb arendaja otsustajale ettepaneku jaotada varasem KMH lõik „Pärnu - Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi piir“ kaheks eraldi KMH-ks, seejuures arvestades Rail Baltica Pärnu maakonnaplaneeringu kehtetut ja kehtivat osa järgnevalt:

1. „Pärnu - Kabli” lõik, kus Rail Baltica Pärnu maakonnaplaneering on tühistatud trassilõikudes 3A, 4A ja 4H ja mida käesoleval hetkel uuendatakse. Antud KMH lõigule lisatakse ka ca 2 kilomeetrine Rail Baltica lõik, kus Pärnu maakonnaplaneering ja KSH on kehtiv ning mis külgneb põhja suunas tühistatud trassilõikudega. Niimoodi ühtib KMH lõik ka projekteerimise lõiguga DPS2 (*design priority section*), mis tähendab et projekt ja KMH algavad ning lõpevad samas asukohas. „Pärnu - Kabli” KMH lõiku on kujutatud lisas 2 toodud joonisel, mis jääb punaste joonte vahele.
2. „Kabli – Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi piir” lõik, kus Rail Baltica Pärnu maakonnaplaneering on kehtiv (vt lisa 2, roheline joon).

Kusjuures „Pärnu – Kabli” KMH lõigus saab KMH algatamist arendaja taotleda alles pärast Pärnu maakonnaplaneeringu taaskehtestamist trassilõikudes 3A, 4A ja 4H. Samas kui „Kabli – Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi piir” KMH lõigus saab arendaja KMH algatamist taotleda koheselt, mis on ka käesoleva taotluse esitamise eesmärgiks. Eelnevalt kirjeldatud põhjustest lähtuvalt palume otsustajal algatada keskkonnamõju hindamine kehtiva KeHJS § 261 alusel „Kabli – Eesti Vabariik ja Läti Vabariigi piir” lõigule, mida on kujutatud lisas 2 asuval kaardil roheline lõiguna. Järgnevalt on toodud „Kabli - Eesti Vabariik ja Läti Vabariigi piir” lõigu kirjeldus:

Keskkonnamõju hindamine lõigul „Kabli - Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi piir”

Hinnatav Rail Baltica raudteetrassi lõunapoolseim lõik algab lõigu põhjaosas Kabli asula piirkonnas ja lõpeb lõigu lõunaosas Eesti Vabariigi riigipiiriga. Lõik kulgeb läänes Tallinn - Pärnu - Ikla maantee ning idas mitmete Natura 2000 alade vahel, möödudes Kiusumetsa hoiualast (mis on ka Natura 2000 Põhja-Liivimaa linnuala), Kivikupitsa maastikukaitsealast (mis on ka Natura 2000 Kivikupitsa loodusala ja Põhja-Liivimaa linnuala) ning ületades Lemmejõe hoiuala (mis on ka Natura 2000 Lemmejõe loodusala). Lõik jääb täies ulatuses Häädemeeste valla territooriumile ning lõigu pikkus on ~13 km (täpsustub KMH koostamisel). Läti riigi territooriumil möödub Rail Balticu raudteetrass Mernieku dumbraji Natura 2000 loodusalast, mis asub vahetult riigipiiri ääres Läti poolel ning Rail Baltica raudteetrass jääb nimetatud loodusalast ~ 60 m kaugusele.

Arendaja juhhib otsustaja tähelepanu asjaolule, et „Kabli - Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi piir” KMH lõigus on tegemist piiriülese keskkonnamõju hindamise erisusega. Sellele viitab ka Läti Vabariigi Keskkonnakaitse Büroo 2019. a vastuskiri (lisa 3), kus nad informeerivad Eestit, et nad on huvitatud kõige lõunapoolsema KMH lõigu „Pärnu - Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi piir” KMH protsessis osalemisest. Käesoleva taotlusega palub arendaja nimetatud lõigu jaotada kaheks ning algatada KMH eraldi kõige Läti poolsemal lõigul „Kabli - Eesti Vabariigi ja Läti

Vabariigi piir". Seega palub arendaja algetada nimetatud KMH piiriülese KMH erisusega ning teavitada sellest ka Kliimaministeeriumit vastavalt KeHJS-se § 30 toodule, et kaasata Läti Vabariik nimetatud KMH koostamisse.

Täiendavalt juhime tähelepanu, et „Pärnu - Kabli“ KMH lõigus (vt lisa 2 punased jooned sinise trassilõigu osas), kus Rail Baltica Pärnu maakonnaplaneering on tühistatud trassilõikudes 3A, 4A ja 4H ning mida käesoleval hetkel uuendatakse, on Läti Vabariigi Keskkonnakaitse Büroolt varasemalt 2020. aastal Keskkonnaministeerium küsinud nende soovi kohta osaleda Pärnu maakonnaplaneeringu „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“ uuendamine trassilõikude 3A, 4A ja 4H osas. Läti Vabariigi Keskkonnakaitse Büroo on 2020. a vastuskirjas (lisa 4) väljendanud soovi mitte osaleda nimetatud maakonnaplaneeringu ja selle KSH uuendamise protsessis, kuna tühistatud trassilõigud ei asu vahetult Eesti ja Läti piiri ääres (jääb Eesti Vabariigi piirist ~13 km kaugusele) ning piiriülene mõju ja selle ulatus on hinnatud varasematel aastatel avalike ja piiriüleste konsultatsioonide käigus Rail Baltica Pärnu maakonnaplaneeringu ja selle KSH raames. Teadaoleva informatsiooni põhjal ei ole arendaja hinnangul „Pärnu - Kabli“ KMH lõik piiriülese keskkonnamõjuga, mida on varasemalt vastavalt eelpooltoodule väljendanud ka Läti Vabariigi Keskkonnakaitse Büroo. Arendajal on plaanis „Pärnu - Kabli“ KMH lõigul taotleda KMH algetamist siis, kui Pärnu maakonnaplaneering on trassilõikudes 3A, 4A ja 4H taaskehtestatud.

KMH läbiviimisel lähtutakse kehtivast KeHJS-st, kehtestatud maakonnaplaneeringust ning heaks kiidetud KSH aruandest ja selle lisadest. KMH-s arvestatakse asjaoludega, et olemasoleva ehitusprojekti lahendus järgmises projekteerimise etapis võib muutuda/täpsustuda ja on tekkinud uuemad või täpsemad teadmised raudteetrassi või selle mõjualasse jääva keskkonna kohta. Keskkonnamõjude hindamisel arvestatakse lisaks muudele mõjudele ka raadamise, piiriüleste ja kumulatiivsete mõjudega.

„Kabli - Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi piir“ lõigus on olemas eelprojekt, mis on koostatud Pärnu maakonnaplaneeringu koostamise käigus ja mille mõjusid on hinnatud KSH-s. KMH aluseks on projekteerimise konsultandi poolt tehtud eelprojekti edasiarendus ehk nii-öelda väärtusprojekt (*value engineering*), mis täpsustab varasema eelprojekti lahendusi. Teave vajalike (teostatud ja teostatavate) keskkonnauuringute kohta tuuakse välja vastavalt KeHJS § 13 lõige 1 punktile 6 KMH programmis. Vajalikud keskkonnauuringud teostatakse hiljemalt KMH koostamise ajal, võimalusel osaliselt ka varem. Näiteks täpsustatakse eraldi tööga 2024. a sügiseks ökoduktide ja kahepaiksete kompensatsioonimeetmetega seonduvat nimetatud KMH lõigul, mis on sisendiks KMH aruande koostamisele.

Lisad:

Lisa 1. Keskkonnamõju hindamiste lõikude kaart RBR 07.02.2019. a KMH-de algatamise taotluse kohaselt

Lisa 2. Rail Baltica KMH lõigu „Pärnu - Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi piir“ kaheks jaotamise ettepanek.

Lisa 3. Läti keskkonnabüroo 2019.a vastuskiri

Lisa 4. Läti keskkonnabüroo 2020.a vastuskiri

Lugupidamisega

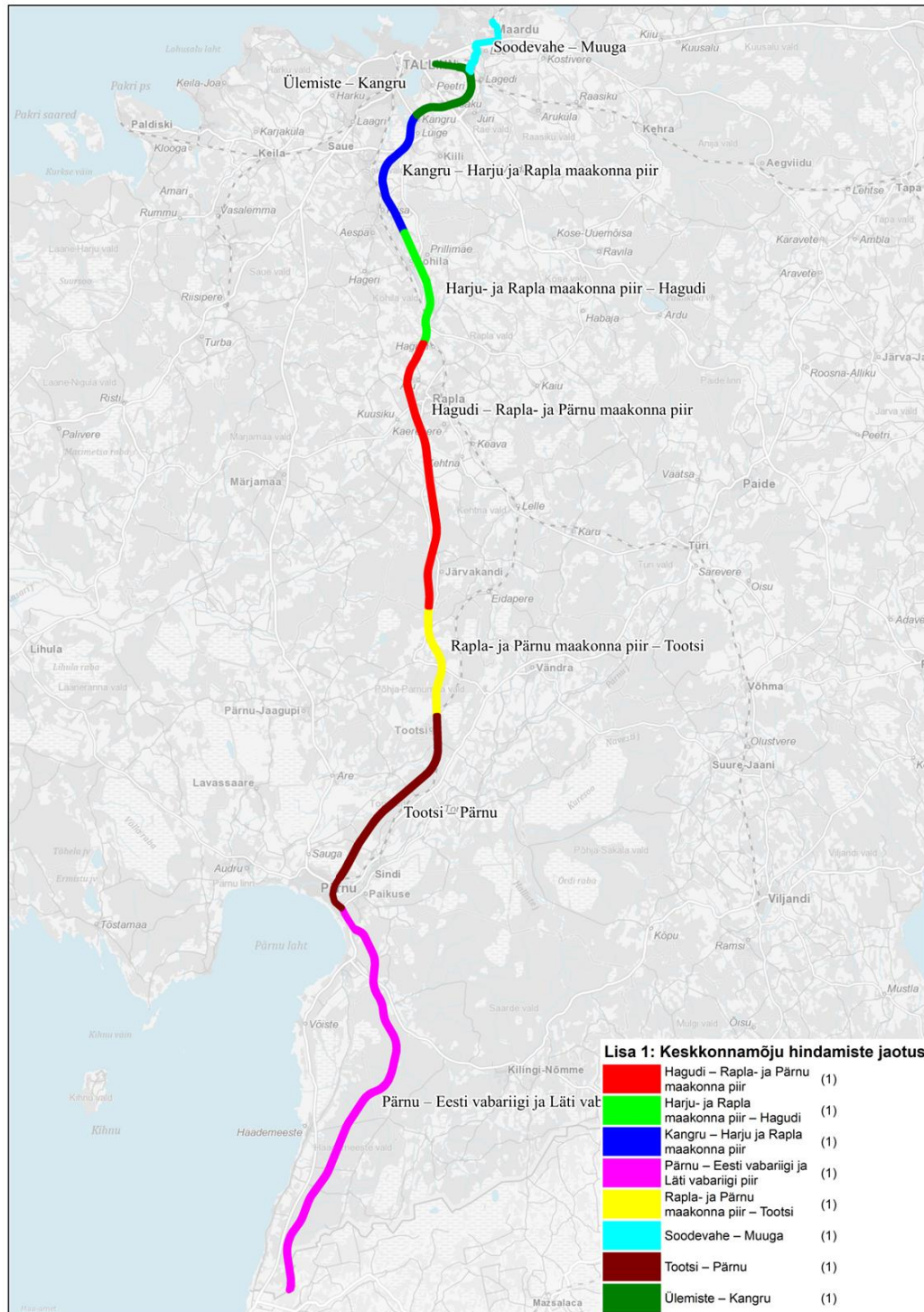
[Allkirjastatud elektrooniliselt]

Marko Kivila

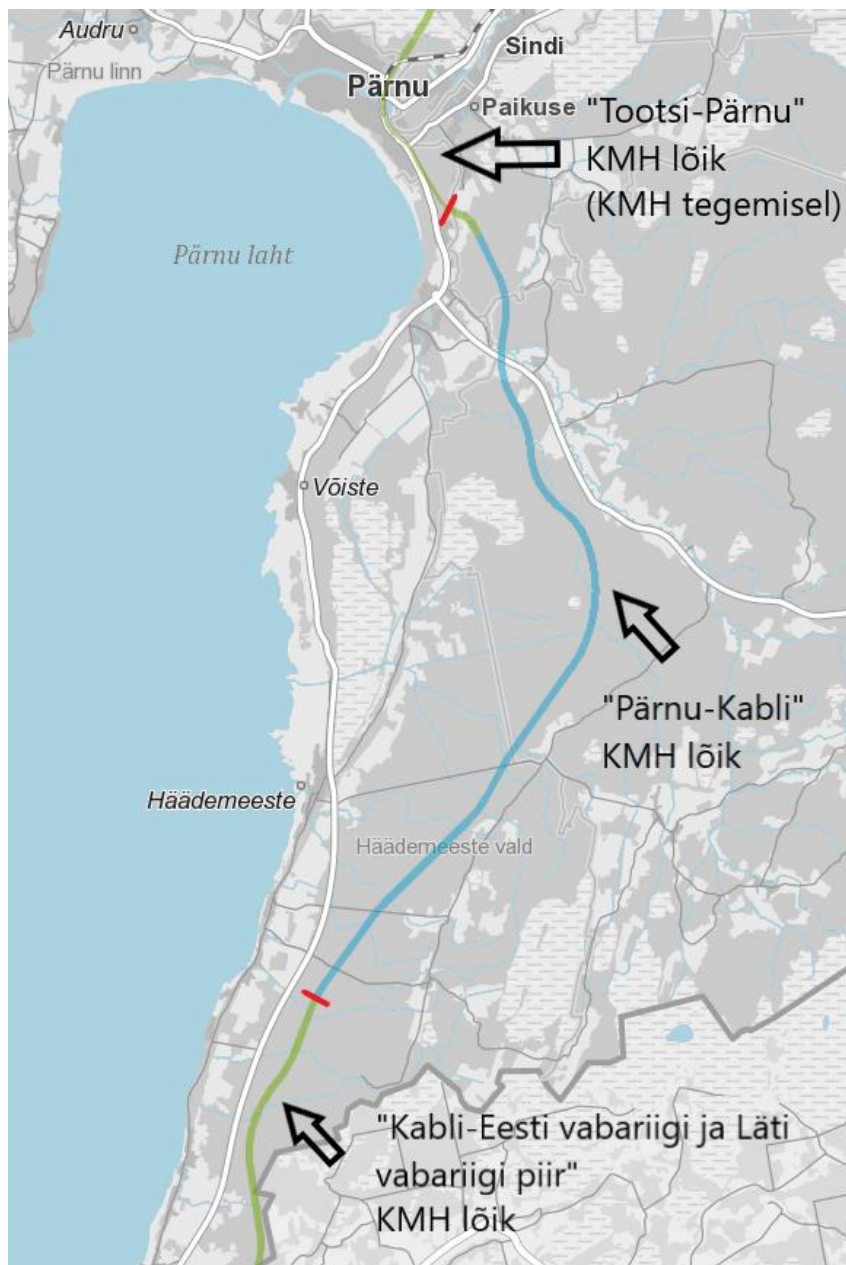
RB Rail AS Eesti filiaali juhataja

KÄESOLEV DOKUMENT ON ALLKIRJASTATUD ELEKTROONILISELT TURVALISE
ELEKTROONILISE ALLKIRJAGA JA SISALDAB AJATEMPLIT

Lisa 1. Keskkonnamõju hindamiste lõikude kaart RBR 07.02.2019. a KMH-de algatamise taotluse kohaselt

Lisa 2. Rail Baltica KMH lõigu „Pärnu - Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi piir“ kaheks jaotamise ettepanek. Ettepaneku kohaselt palume jaotada nimetatud lõik kaheks eraldi KMH-ks: „Pärnu - Kabli“ lõiguks (punaste joonte vaheline lõik, mis jääb peamiselt sinise trassilõigule ja osaliselt ~2 km ulatuses rohelisele trassilõigule, sinises trassilõigulis on Rail Baltica Pärnu maakonnaplaneering tühistatud ja mida käesoleval hetkel uuendatakse) ning „Kabli - Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi piir“ lõiguks (raudteetrassi lõunapoolsem lõik rohelise joonena, kus Rail Baltica Pärnu maakonnaplaneering on kehtiv ja kuhu käesoleva taotlusega taotletakse KMH algatamist).

Lisa 3. Läti keskkonnabüroo 2019.a vastus kiri

Lisa 3. Läti
keskkonnabüroo 20

Lisa 4. Läti keskkonnabüroo 2020.a vastus kiri

Lisa 4. Läti
keskkonnabüroo 20